Zápočtová písemka z kvantové mechaniky II

čas na řešení: 90min

Úloha 1(10 bodů)
Dva spiny 1 a 1/2 spolu interagují prostřednictvím hamiltoniánu

$$\hat{H} = -\frac{\alpha}{\hbar^2}\vec{s}^{\,(1)} \cdot \vec{s}^{\,(2)},$$

kde $\alpha > 0$ je konstanta. Popište základní stav tohoto systému pomocí matice hustoty. Předpokládejte, že všechny stavy s nejnižší energií jsou zastoupeny se stejnou pravděpodobností. Ve stavu daném touto maticí hustoty spočtěte pravděpodobnost naměření nulové projekce spinu první částice na osu z.

Úloha 2(10 bodů)
Vibrační stavy molekuly budeme modelovat jako částici v jednorozměrné potentiálové jámě. Pomocí WKB aproximace odhadněte kolik vibračních stavů má molekula popsaná Morseho potenciálem

$$V(x) = D\left(e^{-2\alpha x} - 2e^{-\alpha x}\right),$$

kde D, α jsou kladné konstanty a m je hmotnost částice.

Úloha 3(10 bodů)
Interakce dvou částic se spinem 1/2 je popsána hamiltoniánem $\hat{H}_0 = -\epsilon\vec{\sigma}^{\,(1)} \cdot \vec{\sigma}^{\,(2)}$, kde $\epsilon > 0$ je konstanta a $\vec{\sigma}^{\,(i)}$ je vektor Pauliho matic působící na spinové stupně volnosti $i-$té částice. V prvním řádu poruchové teorie spočtěte, jak se rozštěpí energetické hladiny tohoto systému po přiblížení třetí částice, která způsobí poruchu hamiltoniánu

$$\hat{V} = -t\left(\sigma_x^{(1)}\sigma_x^{(3)} + \sigma_x^{(2)}\sigma_x^{(3)}\right),$$

kde $0 < t \ll \epsilon$. Odhadněte jak výsledek ovlivní vyšší řády.

Úloha 4(10 bodů)
Dva nerozlišitelné bosony s hmotností m a spinem 0 jsou v nekonečně hluboké potenciálové jámě délky L (tj. $V(x_i) = 0$ pro $x_i \in \langle 0, L\rangle$ a $V = \infty$ pro ostatní x_i=souřadnice částice $i = 1, 2$) a interagují spolu prostřednistvím kontaktní interakce $V(x_1, x_2) = -\lambda\delta(x_1 - x_2)$, kde $\lambda = 2\pi^2\hbar^2/(mL^2)$. Pomocí variačního principu najděte odhad energie základního stavu. Testovací vlnovou funkci volte ve tvaru $\psi(x_1, x_2) = \phi(x_1)\phi(x_2)$, kde

$$\phi(x) = \sqrt{\frac{2}{L}}\left[\alpha\sin\frac{\pi x}{L} + \beta\sin\frac{2\pi x}{L}\right]$$

α, β jsou variační parametry (funkce bude normovaná pro $|\alpha|^2 + |\beta|^2 = 1$). Napište zda je možné tento výsledek nějak použít i pro případ dvou nerozlišitelných fermionů se spinem 1/2.

Úloha 5(10 bodů)
V Hubbardově modelu, je možné definovat kvadrát celkového spinu pomocí operátoru

$$\hat{S}^2 = \hbar^2\sum_m\sum_n \hat{c}^\dagger_{m+}\hat{c}^\dagger_{n-}\hat{c}_{n+}\hat{c}_{m-} + \frac{\hbar^2}{2}\hat{N} + \frac{\hbar^2}{4}(\hat{N}_+ - \hat{N}_-)^2,$$

kde $\hat{c}^\dagger_{n\sigma}$ kreuje elektron se spinem σ do místa n, $\hat{N}_\sigma = \sum_n \hat{c}^\dagger_{n\sigma}\hat{c}_{n\sigma}$ je operátor počtu elektronů se spinem σ a $\hat{N} = \hat{N}_+ + \hat{N}_-$. Ukažte, že vektor

$$|\psi_0\rangle = (\hat{c}^\dagger_{1+}\hat{c}^\dagger_{2-} + \hat{c}^\dagger_{1-}\hat{c}^\dagger_{2+})|0\rangle$$

je vlastním vektorem tohoto operátoru a najděte hodnotu celkového spinu s.

Mohou se hodit:

$$\int_0^\pi(\sin x)^2 = \frac{\pi}{2}, \qquad \int_0^\pi(\sin x)^4 = \frac{3\pi}{8}, \qquad \int_0^\pi(\sin x)^2(\sin 2x)^2 = \frac{\pi}{4},$$